

Geef darrenbroed een 'tweede kans'

Peter Elshout

Nagenoeg iedere imker past in zijn bedrijfsmethode een tussentijdse mijtenbestrijding toe door darrenraat als mijtenval te gebruiken. Doordat darrenbroed voor mijten veel attractiever is dan werksterbroed zullen de meeste mijten zich in het darrenbroed willen voortplanten. Door het darrenbroed vanaf het moment dat het gesloten is uit het bijenvolk weg te nemen, worden ook de daarin levende mijten verwijderd. Om deze manier van mijtenbestrijding meerdere malen toe te passen, wordt het verzegelde darrenraam vervangen door een nieuwe, al of niet uitgebouwde darrenraat. Voor de imker zou een uitgebouwde darrenraat de voorkeur kunnen hebben. Het 'verlies' aan energie, nodig voor het uitbouwen van een nieuwe darrenraat wordt zo toch beperkt? Voor een snel hergebruik kopt de imker het darrenbroed en spoelt de onthoofde darrenresten en de erin zittende mijten door middel van een krachtige waterstraal uit de raat. De darrenlarven en poppen worden op deze manier als afval door de goot gespoeld. Maar... of deze zuinigheid gerechtvaardigd is, is nog maar de vraag.

Het argument, dat het keer op keer uitbouwen van darrenraat verspillen van energie is, is ongegrond. Het gebruik van nieuwe darrenraat heeft veel voordelen:

- De was van eenmalig bebroede darrenraat is nagenoeg van dezelfde kwaliteit als die van zegelwas en is dus een optimale grondstof voor de productie

van kunstraat. Een was die een tweede kans moet krijgen.

- Het wel of niet uitbouwen van darrenraat is een graadmeter voor de zwerm drift.
- De aanwezigheid van en de mogelijkheid tot het uitbouwen van darrenraat zorgt ervoor dat de kunstraat in de honingbak wordt uitgebouwd tot zuiver werksteraat.

Om makkelijk te kunnen werken, worden darrenramen aan weerszijden van de tweede broedbak geplaatst. Laat daarentegen de werksteraat in de honingbak uitbouwen. Na de oogst van de zomerhoning kunnen de darrenramen vervangen worden door de raampjes met de Nassenheidermierenzuurverdamer t.b.v. de mijtenbestrijding.

Een tweede kans voor darrenbroed

Toen de voormalige Ambrosiushoeve nog onder leiding stond van dhr. A. de Ruijter, heeft hij samen met collega bijenwetenschappers een voor Nederlandse begrippen alternatieve rijsttafel genuttigd ... met zelfgeogste, gefrituurde darrenlarven/poppen. Ze waren, zo dhr. de Ruijter de bezoekers van de open dag meedeelde, zeer voedzaam en een bron van hoogwaardige eiwitten. Of iedereen ze met smaak had gegeten, vertelde hij niet. Mensen die wel eens verse, levende darrenlarven hebben gegeten, zeggen dat ze nootachtig smaken.

Het bovenstaande in aanmerking genomen moet het koppen en vervolgens als vuil wegspoelen van darren-

Anders en later geoogst, zouden deze onthoofde darrenmaden, een 'tweede kans' hebben gehad. Foto's P. Elshout.

Ogenschijnlijk ziet de toekomst er voor de uitlopende darren zonnig (letterlijk) uit. Mogelijk is er voor de uitlopende varroamijten wel een tweede kans, en dat is niet de bedoeling?

broed, mijns inziens indruisen tegen het gevoel van veel imkers. Mijn voorkeur – en hopelijk de voorkeur van vele imkers met mij – gaat ernaar uit het darrenbroed een 'tweede kans' te geven. Daartoe kun je een stuk raat met darrenbroed eventueel ergens neerleggen en laten leegpikken door vogels. De kans is echter groot dat dit broed bij warm weer mét de zich daarin bevindende mijten uitloopt. Bijen die op zoek zijn naar dracht zullen bij het vinden van dit stuk raat, vrij snel nadat ze er op zijn geland door de mijten besprongen worden. In dit geval zijn we als imker ons doel voorbij geschoten.

Naast het darrenbroed krijgen nu ook de mijten in dat broed een 'tweede kans', wat niet de bedoeling is. Eerst een dag in de diepvries leggen verhelpt dit probleem. Heb je een bijenstand in een dierentuin dan is het niet moeilijk wat te doen met het darrenbroed! Het is een genot om apen, neusberen, wasberen, stokstaartjes, vele insectenetende vogels, reptielen, amfibieën, koi-karpers en andere vissen darrenbroed te zien eten. Voor sportvissers is het een hoog gekwalificeerd aas om o.a. op paling te vissen. Bij de opkweek van jonge insectenetende vogels of als voer voor een in je tuin rondkuierende egel zijn darrenpoppen een voortreffelijk voedsel. Als dierspecialisten bekend zijn met dit voortreffelijke insectenvoer zijn ze graag bereid de geogste darrenpoppen op te kopen. Geef darrenbroed daarom, nadat het gebruikt is om mijten uit het bijenvolk te vangen, een tweede kans

door het (als pop of bijna imago) als voer voor insectenetende dieren te gebruiken.

Darrenbroed bewaren

Darrenbroed is maar beperkt houdbaar. Bewaren we het te warm dan is de kans groot dat de darren en de mijten uitlopen. Bewaren we het onderkoeld dan zullen de darren snel sterven en tot ontbinding overgaan. Om darrenbroed te bewaren wordt het éérs met raat en al diepgevroren. Daarna worden de darrenpoppen geoogst door de bevroren raten te breken. De bevroren darrenpoppen vallen er dan als losse delen uit. Vervolgens worden ze vrij van wasdeeltjes verzameld en in bevroren toestand in diepvriesdoosjes in de vriezer bewaard. De darrenpoppen kunnen daarna naar behoefte gebruikt worden als voer voor dieren. Bewust wordt er gesproken van poppen en niet van larven. Darrenlarven zijn na het ontdooien zeer kwetsbare omhulseltjes met haemolympe, ze zijn als voer nagenoeg onbruikbaar. Om darrenbroed een 'tweede kans' te geven moeten we de raat pas uit het bijenvolk halen als er alleen poppen of bijna darren in zitten. De samenstelling is door de gedeeltelijke metamorfose ook na het ontdooien stabiel en vormvast. Laat de diepgevroren darrenpoppen vóór gebruik eerst ontdooien en op temperatuur komen. Eenmaal ontdooid blijven ze bij zomerse temperaturen 4 á 6 uur bruikbaar als voer, daarna is de kans op bederf te groot.